

Lau E Kapunu Ae Ion Pa'e Kana Turunglomatana

Ragau papatu ka loreavavai roma, Ion e pa'e lau laekia ka i a Ion a i a aposel te orae Iesus kanna, ba ka i a agau te avolau nga ra lopatokonakana.

Ngallo nga lau laekia Ion ke patoe ra lopatokonakana ka goe rae i ngallo nge Karais, ba ka ine pa'e, na ragau palu keke amva ta pangalomatana rea ka pangalomatana matantana ra goanga. Palu nga pangalomatana nginngina ka ri ra pangalomatana re te Karais onre sane ke tupu. Ba palu ka ri ra pangalomatana reke taoamugmuga ka ragau ta ri kumangng ka bainga reke sosoali nge Nutu raguna. Minmina nae Ion ka pa'e lau laekia ta pangatupunge ra lopatokonakana lomatana ae ri ba ta turunglomatana te ri roma, Karais ka i a tai mannangana.

Pangamologa E Tungtunge Mauling

¹ Iau ka papa'e pangamologa te miau ore te i e momo pala nga orume kinung pangaturu ngareangana. Ka i a i a mangng longge pangamologanganame, ba i a mangng kele ka matamangng kanname muni, ba i a mangng kela te i ba ka kali kia ka kamamangngme. Ba i laekia a iau papa'e pangamologa te ka i a Pangamologa e tungtunge Mauling.

² Ba mauling laeala ke pota, na mangng ka kele. Ba mangng ka la roleng kamiau roma, ka kaomannmannangana kia. Ba mangng ka la pulingmalagange pangamologa te miau roma, i laeala a mangng kele ke momo mauli passavele. Ka i a i e momo kala nge Tamara nga tava pala ba ke pota te mangng.

³ Mangng ka la pulingmalagange pangamologa te miau ore ta i a mangng kele ba ka longe ta baina miau bole ngaka pagiu kala nge mangng. Ba ita kinung kaka pagiu kala nge Iesus Karais Tamana bae Iesus Karais a i ae Nutu Tuna.

⁴ Mangng ka papa'e oru kokorai ta baina lo-marapaga ae mangng nge ponu mannangana.

Ita Ngaka Tatao Nga Olamana

⁵ Pangamologa laekia ka i a pangamologa a mangng longe nge i ba mangng ka la turun-glomatana kia te miau minakai roma: Nutu ka i a olamana, ba ka sana osuguna ngallo nge i bavakena.

⁶ Ngaroma ita ngaka role roma, ita kaka pagiu kala nge i ava ita kaka tatao nga osuguna, na ita kaka goga ba ka sana ka bavaia bainga reke loakurumea pangamologa ae Nutu kanna ora kaomannmannangana kia.

⁷ Ava ngaroma ita ngaka tatao nga olamana baseme i muni ke mommo nga olamana, na ita kaka la momong masi kala nga ra lopatokon-akana pattoto. Bae Iesus a i ae Nutu Tuna totona ke umma ta pangallepa ita nga baingarame kinung reke sosoali.

⁸ Ngaroma ita ngaka role roma, ka sana kara bainga reke sosoali nge Nutu raguna, na ita kaka

goga ita muni, ba pangamologa a kaomannmannangana kia ke sane momo ngallo nge ita.

⁹ Ava ngaroma ita ngaka turunane baingara reke sosoali te Nutu, nae Nutu e kumkuma kurumea pangamologangana mannangana ba baingana reke tupu ke la osungrurunge baingara reke sosoali. Ba ke la pangalellepa ita nga baingame kinung re sane ke tupu nga raguna.

¹⁰ Ngaroma ita ngaka role roma, ita ka sana ka kuma ka bainga te e soali ka kae te, na ita kaka patpatoe Nutu ka agoangakana, ba pangamologa a kannna ke sane momo ngallo nge ita.

2

¹ Miau ra goe reke sisina rae iau ngallo nge Karais, iau ka papa'e oru kokorai te miau ta baina miau sana ngaka baia bainga e soali nge Nutu raguna. Ava ngaroma agau te nge baia bainga e soali, na ita ka kara ka Kalaungapaga ore momo ta pangamologa te Tamara nga tava te ita. Ka i a Iesus Karais a i a Abaingatupukana.

² Ba i muni ka i a tunga a Nutu tunge ta baina i nge osurure baingara reke sosoali. Ba ka sana i a tunga ore nga osungrurunge baingara reke sosoali mana. Ke sa. Ka i a tunga ore nga osungrurunge ragau kinung re nga mogalo laekia e ngape baingarea reke sosoali bole.

³ Ba oru e pakosining te ita roma, ita ka loramatana kae Nutu mannangana minakai roma: Ngaroma ita ngaka lolakurumea bangapaga ra kannna.

⁴ Agau e rorole roma, "Iau ka laumatana kae Nutu" ava ke sane lolakurumea bangapaga ra

kanna, agau laeala ka i a agoangkana ba pangamologa ae Nutu kanna ora kaomannmannangana kia ke sane momo ngallo nge i.

⁵ Ava ngaroma agau te nge lolakurumea pangamologa ae Nutu kanna, na baingana laeala ke pakosining roma, agau laeala ke materaumane Nutu ka kaomannmannangana. Ba oru e pakosining te ita roma, ita kaka mommo ngallo nge Nutu mannangana minakai roma:

⁶ Agau e rorole roma, i ke mommo ngallo nge Nutu, agau laeala bainganame nga tongarea kena mana ma bainga rae Iesus kuma ki.

⁷ Miau ra iau materaumana miau, iau ka sana papa'e bangapaga a pau te miau. Ke sa. Ka i a bangapaga a kasana a miau ka longe pala inae miau ka lomiauapatokona te Karais pau. Bangapaga laeala ama kasana ka i a pangamologa e te Karais a miau ka longe.

⁸ Ava ka kaomanna, bangapaga laekia a iau papa'e te miau ka i a bangapaga a pau bole. Ba bainga rae Karais kuma ki kala nga bainga ra miau ka kumkuma ki keke pakosining roma, bangapaga laekia ka ora kaomannmannangana kia. Iau ka role minmina kurumea, osuguna ke umma ta ronga ba olamana a kaomannmannangana kia ke paturu ta toangakala tapu.

⁹ Agau e rorole roma, i e mommo ngallo nga olamana ava ke bai'iu ka kolingana te ngallo nge Karais, agau laeala ke mommo ngallo nga osuguna tale.

¹⁰ Agau e materaumane kolingana ngallo nge Karais ke mommo ngallo nga olamana, ba ka

sana otte ngallo nge i ore la bainga kia ta i tagange kaena ba pupunga.

¹¹ Ava agau e bai'iu ka kolingana ke mommo ngallo nga osuguna ba ke tatao ngallo nga osuguna. Ba i ka sana lonamatana roma, i ke lola aetai kurumea, osuguna ke pasue matana kanname.

¹² Miau ra goe rae iau reke sisina, iau ka papa'e pangamologa laekia te miau kurumea, Nutu ke osururutape baingamiau reke sosoali kurumea lopatokona ae miau te Karais giana.

¹³ Ba miau ra ravollalau, iau ka papa'e pangamologa laekia te miau kurumea, miau ka lomiamatana ka i e momo pala nga orume kinung pangaturu ngareangana.

Ba miau ra taulai, iau ka papa'e pangamologa laekia te miau kurumea, miau kaka ulopisigia Satan tapu.

Miau ra goe, iau ka pa'e pangamologa laekia te miau kurumea, miau ka lomiamatana kae Tamara nga tava.

¹⁴ Miau ra ravollalau, iau ka pa'e pangamologa laekia te miau kurumea, miau ka lomiamatana ka i e momo pala nga orume kinung pangaturu ngareangana.

Miau ra taulai, iau ka pa'e pangamologa laekia te miau kurumea, miau kaka gingging, ba pangamologa ae Nutu kannu ke mommo ngallo nge miau, ba miau kaka ulopisigia Satan tapu.

Ita Sana Ngaka Materaumane Oru Re Nga Mogalo Laekia E Ngape

¹⁵ Miau sana ngaka materaumane ragau re nga mogalo laekia e ngape baingareame, ba sana ngaka materaumane oru re nga mogalo laekia e ngape bole. Ngaroma agau te nge materaumane ragau re nga mogalo laekia e ngape baingareame, na agau laeala ke sane materaumane Tamara nga tava.

¹⁶ Iau ka role minmina kurumea, orume kinung reke momo nga mogalo laekia e ngape basema—ragau mirarea matengarea reke sosoali, ba oru reke sosoali ra ragau matarea kanname ke matmate rea, ba ragau baingarea re nga kinngpataenge ri muni giareame—oru nginngina kinung ke sane ke pa nga Tamara nga tava. Ke sa. Ka onre nga mogalo laekia e ngape mana.

¹⁷ Ba mogalo laekia e ngape kala nga matengana reke sosoali ke umma ta ronga. Ava agau e loakurumea Nutu lonangana ke la momong passavele.

Pangamologa E Gingging E Ta Ragau Ra Bainga'iukana Kae Karais

¹⁸ Miau ra goe rae iau ngallo nge Karais, panna ina a ronga ikia. Ke base ina miau ka longe pala roma, agau te asanangkalakana kae Karais ke tatu. Ba sonrau na ragau papatu ra sanangkalakana kae Karais keke lele tapu. Minmina na ita ka loramatana roma, panna laekia e sonrau ka i a panna a ronga.

¹⁹ Ragau nginngina keke kamalaga nge ita, ava ka sana ri ra ragau rae ita mannangana. Iau ka role minmina kurumea, taroma ta ri ra ragau rae ita mannangana, na ri teke momo kala nge ita tale. Ava kangamalagangarea nge ita ke

pakosining roma, ka sana te e nge ri ka i a agau e nge ita.

²⁰ Ava nge miao, miao kaka rave kavingtulu orae I E Tupu pulluia ngallo nge miao, minmina na miao ka lomiamatana ka pangalomatana a kaomannmannangana kia.

²¹ Iau ka sana papa'e pangamologa kokorai te miao kurumea ina miao sana lomiamatana ka pangalomatana a kaomannmannangana kia. Ke sa. Ka laumatana roma, miao ka lomiamatana kia. Ba ka lomiamatana roma, pangamologa ra goanga ke sane ke la lelengmalaga nga pangamologa ra kaomannmannangana kia. Minmina na iau ka papa'e pangamologa kokorai te miao.

²² Tai ka i a agoangakana? Ka i a agau e kausikala roma, Iesus ka i ae Mesaia ae Nutu. Agau matana laeala ka i a agau asanangkalakana kae Karais. I ke kausikale Tamara nga tava bae Tuna kinung.

²³ Agau e kausikale Nutu Tuna ke sane pagiu kala nge Nutu. Ava agau e turupote lopatokona ae i te Nutu Tuna ke pagiu kala nge rilua kinung.

²⁴ Ava nge miao, miao nga lomiauungatakale pangamologa a miao ka longe ina miao lomiau-patokona te Karais pau ta i momonglu ngallo nge miao ka kaeme kinung. Ngaroma pangamologa laeala a miao ka longe ina miao lomiau-patokona te Karais pau nge mommolu ngallo nge miao, na miao kaka la momonglu ngallo nge Nutu bae ngallo nge Tuna bole.

²⁵ Ba pangamologa a i patokale pala ke role minakai roma: i ke la tungnge mauling e momo passavele te ita.

²⁶ Iau ka pa'e oru kokorai te miao ta baina miao ngaka ella miao masi ta ragau nginngina reke bai ta goanga miao.

²⁷ Ba nge miao, kavingtulu a miao ka rave nge I E Tupu ke mommolu ngallo nge miao. Minmina na ka sana ka momalle agau te ta i pangalomatana miao. Ke sa. Kavingtulu laeala a i tunge te miao ke palomatantana miao ka orume kinung. Ba kavingtulu laeala ka ora kaomannmannangana kia. Ka sana i a goanga. Minmina na miao ngaka mommolu ngallo nge i e tunge kavingtulu laeala te miao kurumea oru ra kavingtulu laeala palomatana miao tao.

Goe Rae Nutu

²⁸ Ba sonrau na miao ra goe reke sisina rae iau ngallo nge Karais ngaka umma ta momong ngallo nge i ta baina nga ine nge lele, na miao sana ngaka matautaue ba sana nga balenglenge miao nga atungngana.

²⁹ Ngaroma miao nga lomiamatana roma, i ka i a abaingana tupu, na miao ka lomiamatana roma, agau e bavaia bainga reke tupu ka i a goe ae Nutu.

3

¹ Ngaka kele. Tamara nga tava matengraumanangana kita ke bollau raumana, minmina na i ke pato ita ka goe rae i. Ba ka ita ra goe rae Nutu mannangana. Ba kurumea ollaeala mana na ragau re nga mogalo laekia e ngape ka sana loreamatana kita. Ka sana loreamatana kita kurumea, ka sana loreamatana kae Nutu.

² Miau ra iau materaumana miau, sonrau na ka ita ra goe rae Nutu. Ba ita ka sana loramatana tale roma, ita ka la tongara kena ma taru ngarume. Ava ita ka loramatana roma, nga inae Karais nge lele, na ita ka la tongara kena me i kurumea, ita kaka la kelange mannangana.

³ Ba agau e momalla te i minmina nge lolakurumea bainga reke lelle ta baina i nga tongana kena mana me Karais ora bainganame ke lelle mannangana.

⁴ Agau e bavaia bainga reke sosoali nge Nutu raguna ke longosasa ta bangapaga rae Nutu kanna bole. Ba bainga e nga kumangng ka bainga reke sosoali nge Nutu raguna ka i a bainga e nga longasa ta bangapaga ra kanna.

⁵ Ba miau ka lomiamatana roma, Karais ke lele ta baina i nge ravupatali ka bainga reke sosoali. Ba ka sana bainga te e soali momo ngallo nge i.

⁶ Agau e mommo ngallo nge i ke sane lolakurumea bainga reke sosoali. Agau e bavaia bainga reke sosoali ke sane kele Karais ba ka sana lonamatana kia bole.

⁷ Miau ra goe reke sisina rae iau ngallo nge Karais, miau ngaka ella miau masi ta baina agau te sane nge pataopa miau. Agau e bavaia bainga reke tupu ka i a agau a baingana tupu. I ka tongana kena mana me Karais a i a abaingana tupu.

⁸ Agau e bavaia bainga reke sosoali nge Nutu raguna ka i a agau ae Satan kanna. Iau ka role minmina kurumea, Satan ke pature baingana e nga kumangng ka bainga reke sosoali pala

nganige nga orume pangaturu ngareangana, ba i ke kumkuma minmina sonrau tale. Nutu Tuna ke lele ta baina i nge ronggo ka kumangng rae Satan kannna.

⁹ Agau a i a goe ae Nutu kannna ke sane bavaia bainga reke sosoali nge Nutu raguna kurumea, mauling a pau ae Nutu tunge ke mommo ngallo nge i. Minmina na i ke sane totorong ta kumangng ka bainga ngingina reke sosoali kurumea, ka i a goe ae Nutu kannna.

¹⁰ Ba ita ka loramatana ka taime ka ri ra goe rae Nutu ba taime ka ri ra goe rae Satan minakai roma: Agau e sane baia bainga reke tupu nge Nutu raguna ka sana i a goe ae Nutu. Ba agau e sane materaumane alopatokonakana tetoto ka sana i a goe ae Nutu bole.

Ragau Ra Loreapatokona Te Karais Ngeke Palimateraumana Rea

¹¹ Agau e sane materaumane alopatokonakana tetoto ka sana i a goe ae Nutu kurumea, pangamologa a miau ka longe ina miau lomiauapatokona te Karais pau ke role roma, ita ngaka palimateraumana ita.

¹² Sana nga tongamiau kena me Kein a agau ae Satan kannna ame pala ne sapune teiteikia. Ba ke meimia na ke sapune? Ke sapune kurumea, i muni kumangnganame keke sosoali, ava na nga teiteikia kannna keke tupu.

¹³ Kolingau memena ngallo nge Karais, ngaroma re nga mogalo laekia e ngape ngeke bai'iu kamiau, na sana ngaka magio.

¹⁴ Ita ka loramatana roma, ita kaka ka'e mateng na kaka loalu lakallo ta mauling kurumea,

ita kaka matmateraumane kolingara memena ngallo nge Karais. Agau e sane materaumane kolingana ngallo nge Karais ke momo ngallo nga mateng tale.

¹⁵ Agau e bai'iu ka kolingana ngallo nge Karais ka i a asamungpunukana. Ba miau ka lomiau-matana roma, mauling e momo passavele ke sane momo ngallo nga agau a i a asamungpunukana.

¹⁶ Ita ka loramatana ka bainga e nga matengraumanange ragau pattoto minakai roma: Iesus Karais ke tunge maulingngana te ita. Minmina na ita bole ngaka tunge maulingarame ta kolingara memena ngallo nge Karais.

¹⁷ Ngaroma agau te a kana ka oru re nga mogalo laekia e ngape nge kele kolingana ngallo nge Karais a sana kana oru ava ka sana lonananne, na agau laeala ke materaumane Nutu, o ke sa? Ke sa. Ke sane materaumane Nutu.

¹⁸ Miau ra goe reke sisina rae iau ngallo nge Karais, ita sana ngaka materaumane ragau pattoto ka pangamologa reke lelemalaga nga kaorame mana. Ke sa. Ita ngaka materaumana rea ka kumangngara re nga kalaunga rea onra kaomannmannangana ki.

¹⁹ Ngaroma ita ngaka kuma ka bainga laeala, na ita ka la loramatana roma, ita kaka lolakurumea pangamologa e te Karais ora kaomannmannangana kia. Minmina na ita kaka la pangalopea lorame nga ina ita nga maisi nge Nutu raguna.

²⁰ Ba ngaroma lorame ngeke kalinana ita, na ita ka la loramatana roma, Nutu ke bollau nga lorame ba i ka lonamatana ka orume kinung.

²¹ Miau ra iau materaumana miau, ngaroma

lorame sane ngeke kalinana ita, na ita ka sana la mataunga ta maising nga Nutu raguna.

²² Ba ngaroma ita ngaka ballage ta otte, na ita kaka la ravunge ollaeala a ita ka ballage te kurumea, ita kaka lolakurumea bangapaga ra kanna ba ita kaka kumkuma ka bainga reke pepe nga raguna.

²³ Ba bangapaga a kanna ke role minakai roma: Ita nga lorapatokona ta Nutu Tuna ae Iesus Karais giana, ba ita ngaka palimateraumana ita kurumea pangamologa a i bapaga ita ta kumangng kia.

²⁴ Agau e lolakurumea bangapaga ra kanna ke mommo ngallo nge i, ba i ke mommo ngallo nga agau laeala. Ba ita ka loramatana roma, i ke mommo ngallo nge ita ka Kannuna a i tunge te ita.

4

Ita Sana Nga Lorapatokona Ta Ragau Kinung Reke Rorole Roma Kannu E Nutu Ke Role Kerea Ka Orume

¹ Miau ra iau materaumana miau, poropet ra goanga papatu keke loamalaga tapu ta ina re kalaoveka nga mogalo laekia e ngape. Minmina na sana nga lomiauapatokona ta ragau kinung reke role roma, Nutu Kannuna ke role kerea ka orume. Ava ngaka ava rea ta kelanga roma, Nutu ke tunge pangamologa nginngina te ri, o ke sa.

² Miau kaka la kelangakona roma, Nutu Kannuna ke tunge pangamologa ta agau te minakai roma: Ngaroma i nge turupota roma, Iesus Karais ke atu ta mogalo laekia e ngape nga mira a

agau ka kaomannmannangana, na agau laeala pangamologangana ke pa nge Nutu.

³ Ba agau e sane turunane Iesus, agau laeala pangamologangana ke sane pa nge Nutu. Ka i a agau ora kannu e sanangkalkale Karais taoamugmuga kia. Ka i a kannu laeala ama miau ka longe pala roma, ke tatu. Ba sonrau na i ke momo nga mogalo laekia e ngape tapu.

⁴ Miau ra goe reke sisina rae iau ngallo nge Karais, ka miau ra ragau rae Nutu ba ragau reke ulopisigia ragau matana nginngina kala nga pangalomatanangarea ra goanga tapu. Kaka ulopisigi rea kurumea, Nutu Kannuna e momo ngallo nge miau ke gingging raumana nge Satan ore taoamugmuga ka ragau re nga mogalo laekia e ngape.

⁵ Ra pangalomatanakana nginngina ra goanga ka ri ra ragau re nga mogalo laekia e ngape. Minmina na ri keke pamolloga ta oru re nga mogalo laekia e ngape, ba re nga mogalo laekia e ngape keke longlongo te ri.

⁶ Ava nge ita, ka ita ra ragau rae Nutu, ba agau a lonamatana kae Nutu ke longlongo te ita. Ava agau a sana i a agau ae Nutu ke sane longlongo te ita. Ba kurumea bainga nginngina, na ita kaka kelakone pangalomatana reke pa nge Kannu a kaomannmannangana kia ba pangalomatana reke pa nga kannu a i a agoangakana.

Ita Ngaka Palimateraumana Ita

⁷ Miau ra iau materaumana miau, ita ngaka palimateraumana ita kurumea, bainga e nga matengraumanange ragau ka ore pa nge Nutu.

Ba agau e materaumane ragau pattoto ka i a goe ae Nutu ba ka lonamatana kae Nutu.

⁸ Bainga e nga matengraumanange ragau ka puna nge Nutu, minmina na agau e sane materaumane ragau pattoto ka sana lonamatana kae Nutu.

⁹ Bae Nutu ke pakosining ita ka matengraumanangana ka ragau minakai roma: I ke ba'e Tuna ta mogalo laekia e ngape. Ke ba'e goe kena mana ae i ta baina ita ngaka mauili ka matengana te ita.

¹⁰ Ba kumangngana laeala ke pakosining ka bainga e nga matengraumanange ragau puna mannangana minakai roma: Ita ka sana ka materaumane Nutu kapunu. Ke sa. I ke materaumana ita kapunu ba ke ba'e Tuna ta i tungnge maulingngana muni ta baina Nutu nge osurure baingara reke sosoali.

¹¹ Miau ra iau materaumana miau, ngaroma Nutu matengraumanangana kita ke bollau raumana minmina, na ita bole ngaka palimateraumana ita.

¹² Ka sana agau te kele Nutu ka kae te. Ava ngaroma ita ngaka palimateraumana ita, nae Nutu ke momo ngallo nge ita, ba ita kaka pakosining roma, ita kaka materaumane Nutu ka kaomannmannangana.

¹³ Nutu ke tunge Kannuna te ita, minmina na ita ka loramatana roma, ita kaka momo ngallo nge Nutu ba i ke momo ngallo nge ita.

¹⁴ Ba mangng ka kele Nutu Tuna ka mata-mangng kanname ba mangng ka la turung ka kaomannmannangana roma, Tamara nga tava ke

ba'e Tuna ta i ravunglelenge ragau re nga mogalo laekia e ngape.

¹⁵ Ngaroma agau te nge turunana roma, Iesus ka i a Nutu Tuna, nae Nutu ke momo ngallo nga agau laeala ba i ke momo ngallo nge Nutu.

¹⁶ Ba ita kaka kanimaia Nutu matengraumanangana kita tapu, ba ka loramatana roma, i ke materaumana ita ka kaomannmannangana.

Bainga e nga matengraumanange ragau ka puna nge Nutu. Minmina na agau e tataokurumea bainga e nga matengraumanange ragau pattoto ke momo ngallo nge Nutu, bae Nutu ke momo ngallo nge i.

¹⁷ Ngaroma ita ngaka momo minmina, na bainga e nga matengraumanange ragau ke momo ngaliua nge ita ka kaomannmannangana. Minmina na ita ka sana ka la mataunga nga kae e nga kalingnana ngarume kurumea, ita ka tongara kena me Karais nga mogalo laekia e ngape.

¹⁸ Ngaroma avolau a kana ka gingginga raumana nge materaumana ita ba ita ngaka materaumane bole, na ita ka sana ka la mataunge avolau laeala. Ke sa. Matengraumana ora kaomannmannangana kia ke taomalage mataunga. Iau ka role minmina kurumea, mataunga ka puna nga alang e soali. Ba agau laeala e matau ke sane momo nga matengraumana ora kaomannmannangana kia.

¹⁹ Ava nge ita, Nutu ke materaumana ita kapunu, minmina na ita kaka materaumane Nutu ba ragau pattoto.

²⁰ Ngaroma agau te nge role roma, "Iau ka materaumane Nutu," ava i nge bai'iu ka kolin-

gana ngallo nge Karais, na agau laeala ka i a agoangakana. Iau ka role minmina kurumea, agau e sane materalumane kolingana a i kelkele ke sane totorong ta matengraumanange Nutu a i sane kelkele.

²¹ Bae Nutu ke tunge bangapaga laekia te ita pala minakai roma: Agau e materalumane Nutu nge materalumane kolingana bole.

5

Lopatokona Te Nutu Tuna

¹ Agau a lonapatokona roma, Iesus ka i a Mesaia ae Nutu ka i a goe ae Nutu. Ba agau e materalumane goe tamana ke materalumane goe laeala bole.

² Ngaroma ita ngaka materalumane Nutu ba ngaka lolakurumea bangapaga ra kanna, na ita ka loramatana roma, ita kaka materalumane goe rae Nutu.

³ Iau ka role minmina kurumea, ngaroma ita ngaka lolakurumea bangapaga ra Nutu kanna, na bainga laeala ke la pangakosining roma, ita kaka materalumane Nutu mannangana. Ba bangapaga ra kanna ke sane ke maena raumana.

⁴ Bangapaga ra kanna ke sane ke maena raumana kurumea, agau a i a goe ae Nutu ke ulopisigisia bainga reke sosoali re nga mogalo laekia e ngape. Ba ulongpisigingara ka bainga reke sosoali re nga mogalo laekia e ngape ka puna nga lopatokona ae ita.

⁵ Ba tai ka i a agau e ulopisigisia bainga reke sosoali re nga mogalo laekia e ngape? Ka i a agau a lonapatokona roma, Iesus ka i ae Nutu Tuna.

⁶ Ka i ae Iesus a i a Mesaia ae Nutu ore atu nga me ba toto. Ke sane atu nga me mana. Ke sa. Ke atu nga me ba nga toto. Ba ka i ae Kannu E Tupu e turupota roma, ollaeala ka kaomannmannangana kia kurumea, Kannu E Tupu ka i a pangamologa a kaomannmannangana puna.

⁷ Iau ka role minmina kurumea, ka oru mologi reke turupota:

⁸ Ka ri rae Kannu E Tupu, ba me laeala, ba toto laeala. Ba ri mologa ka siarea kena.

⁹ Ka kae papatu na ita ka lorapatokona ta oru ra ragau ke turupotpotao. Ava turungpota ae Nutu ke bollau raumana nga oru ra ragau ke turupota tao kurumea, turungpota ae Nutu ka i a turungpota e te Tuna.

¹⁰ Turungpota laeala ke momo ngallo nga agau a lonapatokona te Nutu Tuna. Ava agau a sana lonapatokona ta turungpota laeala ae Nutu ke patoe Nutu ka agoangakana kurumea, i ka sana lonapatokona ta turungpota ae Nutu ore te Tuna.

¹¹ Ba turungpota laeala ae Nutu ke role minakai roma: Nutu ke tunge maui e momo passavele te ita, ba mauling laeala ka puna nge Tuna.

¹² Agau e pagiu kala nge Nutu Tuna ka kana ka mauling. Agau e sane pagiu kala nge Nutu Tuna ka sana kana mauling.

Pangamologa Ra Ronga

¹³ Iau ka papa'e oru kokorai te miao ra lomiau-patokona te Nutu Tuna giana ta baina miao nga lomiauamatana roma, miao kaka rave mauling e momo passavele.

14 Ba ita ka lorapatokona ta loanga kokoro te Nutu. Minmina na ngaroma ita ngaka ballage ta otte e loakurumea lonangana, na i ke la longakala ita.

15 Ba ngaroma ita nga loramatana roma, i ke longokala ita nga taru a ita ka ballage te, na ita ka loramatana roma, ita kaka rave taru a ita ka ballage te.

16 Ngaroma agau te nge kele alopatokonakana tetoto ine baia bainga e soali e sane taoamuga kia ta mateng, na agau laeala e kele nge ballage Nutu na i ke la tungnge mauling ta ragau re sane ke baia bainga e soali e taoamuga kerea ta mateng. Ka bainga te e soali e taoamuga ka agau ta mateng ke momo. Ba iau ka sana rorole roma, agau te nge ballage Nutu ta bainga laeala.

17 Baingame kinung re sane ke tupu nge Nutu raguna ka ri ra bainga reke sosoali, ba ka bainga e soali e sane taoamuga ka agau ta mateng ke momo.

18 Ita ka loramatana roma, agau a i a goe ae Nutu ke sane bavaia bainga reke sosoali nge Nutu raguna. Ke sa. Nutu Tuna ke kelapatantali te i, minmina nae Satan sane nge kali kia.

19 Ita ka loramatana roma, ka ita ra goe rae Nutu. Ba ka loramatana roma, ragau re nga iname kinung nga mogalo laekia e ngape keke momo ngape nga Satan ginggingngana.

20 Ba ita ka loramatana bole roma, Nutu Tuna ke atu, ba ke tunge lomatana te ita ta baina ita nga loramatana kae Nutu a kaomannmannangana kia. Ba ita kaka mommo ngallo nge Nutu a kaomannmannangana kia. Ita kaka mommo

ngallo nge Iesus Karais a i a Nutu Tuna. Ka i a Nutu a kaomannmannangana kia ba ka i a mauling a momo passavele puna.

²¹ Miau ra goe reke sisina rae iau ngallo nge Karais, miau ngaka ella miau masi ta nutu ra goanga.

Piunga Ba Bonga A Pau
The New Testament in the Mengen Language of Papua
New Guinea
Nupela Testamen long tokples Mengen long Niugini
copyright © 2003 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: Mengen

Translation by: Wycliffe Bible Translators

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-Noncommercial-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not sell this work for a profit.

You do not change any of the words or punctuation of the Scriptures.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

2012-01-19

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 18 Apr 2025 from source files dated 31 Aug 2023

3238a1a0-2f8e-509b-b9f0-e310db3d0d43